

X/1/1/3 1953. márc. 31. Készült három példányban.

Lukács György elvtárs Alpári Gyuláról.

Alpári Gyula részére a Neues Pol. Volksblatt kenyérkereseti alap volt. Alpárit annak idején kizárták az SZDP-ből. Családos ember volt, élnie kellett. Ezért soha senki Alpárinak szemrehányást nem tett. 1948-ban a KMP vezetősége nemlétezőnek tekintettek Alpárinak a NPV-nál elfoglalt állását, munkáját. Nem tekintették ideológiai eltérélyedésnek. Könnyen lehetett, hogy Alpári, ahol csak tehetett, bécsempészte ott megjelenő cikkeibe a maga állásfoglalását. Ahol ezt nem tudta megtenni, ott a lap szellemének megfelelően kellett írnia. Nem tudom eldönteni, mennyiben volt ez Alpári ideológiája, vagy tényleg csak kenyérkereset. Mi Alpárit akkor úgy vettük, ahogyan volt. Bizonyos fokig illegális tagja volt a KMP-nek a proletárdiktatura kikiáltásáig. Ez azért fontos, mert a Sallai és Fürst-könyv megjelenése után létrejött az a sajátos legenda, mintha Alpári a Kunék lefogása után a második KB tagja lett volna. Errol szó sem volt! Nem vállalkozott volna erre Alpári maga sem, de nem is akarták volna. Alpári arra vállalkozott, hogy a konspirációs szabályok betartásával részt vegyen a Vörös Ujság szerkesztésében. tanácsokkal lássak el a Vörös Ujság munkatársait. Addig a Vörös Ujság szerkesztésében nem vett részt. Amikor Kunékat lefogták, nagy káderhiány volt. Alpári anonim-cikkeket is írt az ujságba. De szó sem volt arról, mintha ő a KB tagja lett volna, szó sem volt arról, hogy valamelyik ülésén részt vett volna. Ez lehetetlenség volt.

En a pártalakulás után egy hónappal léptem a KMP-be, ~~xxxxxxx~~ ezért feltétlenül hallanom kellett volna, hogy Alpári részt vett a pártalakításban. Az alakuló ülés jegyzőkönyve egy hazakutatás alkalmával a rendőrség kezébe került. Aki ott részt vett, az ellen elfogató parancsot adtak ki. Alpári ellen pedig nem adtak ki. Ez is bizonyítéka annak, hogy nem vett részt a pártalakítási ülésen. Nov. 16-án volt egy ülés Kun Béla, Vági, Szántó Béla, Rudas László, Korvin Ottó, Hírosik János - ezek voltak a párt megalakítói. Mivel nem voltam ott, nem tudom pontosan felsorolni, ki volt még ott. De sohasem hallottam arról, hogy Alpári ott lett volna. Alpárit magunk közé számítottuk, anélkül, hogy tőle a nyilvánosság előtt bármiféle ~~xxxx~~ fellépést elvártunk volna.

alább is akkor éjjel Kunnal beszéltem, akinél ott volt Szamuely Tibor is. Ők adták tudtomra, hogy Korvin Ottó és én itthon maradtunk. Másról nem tudok, de ez nem jelenti azt, hogy Alpári nem kaphatott hasonló ~~ut~~ utasítást. Később Csehszlovákiába került, lehet, hogy előbb rövid ideig még Bécsben volt.

A "Gothai program" fordítását illetően, lehet, hogy az előszót is Alpári írta Kreislich neve alatt.

1924-ben, amikor Rákosi elvtárs vette át a magyar párt vezetését, akkor a Komintern a magyar KB-be kinevezte Alpárit is. Rákosi elvtárs, Kun Béla, Hircsik János, ~~KB~~ ~~KB~~ ~~KB~~ voltak még a tagjai.

Hogy Rákosi e. lebukása után, jóval később, ~~KB~~ tagja ~~KB~~ volt-e, nem tudom. 1924-től én a bécsi emigrációs bizottságot vezettem, azután az Uj Március szerkesztő bizottságának voltam tagja. Ebben a minőségemben ritkán találkoztam Alpárral. De úgy tudom, nem végzett különösebben aktív munkát. Leginkább Kunnal és Landler elvtárssal voltam kapcsolatban. Rákosi elvtárs tulajdonrészt Magyarországon volt. Csak ritkán találkoztunk.

Lehet, hogy Alpári előadó volt a bécsi pártiskolán, mert ott minden vezető elvtárs előadott. Ez nagyszabású emigrációs iskola volt, nem lehetetlen, hogy Alpári is tanított ott.

1923 őszén, a hamburgi események után kényszerült az Inprekor Bécsbe áttenni szerkesztőségét. De ezt nem merem száz százalékosan állítani. Bécsből azért ment Németországba az Inprekor, mert ott normális állapotok voltak akkor. Célszerűbb is volt az ellenőrzés, a párttal való szorosabb kapcsolat miatt, ami Berlinben erősebb volt. Mikor az igazságügyi palotát felgyújtották, az Inprekor már nem volt Bécsben. Hogy Alpári vezetőségi ~~KB~~ ~~KB~~ ~~KB~~ tag volt-e, ~~KB~~ ~~KB~~ ~~KB~~ nem tudom. De hosszú ideig formálisan a KB tagja volt, anélkül, hogy bármiféle konkrét munkában részt vett volna. A KÜB-ben csak Bécsben lakó elvtársak vehettek részt. Tehát Alpári semmiképpen nem lehetett a KÜB tagja, ha Bécsből eltávozott.

Hogy Kunnal komoly politikai ellentétük lett volna, arról nem tudok.

/Szántó szerint a magyar párt beadott egy nyilatkozatot az internacionálé 5.

kongresszusához, amelyben állást foglal Zinovejev és Trockij ellen./ Lehet! A Landler-frakció kezdettől fogva minden ilyen frakciós álláspont ellen volt. Még a frakciózás legelején kizártuk Duschinska Ilonát. Mi a legelősebben, a leghatározottabban foglaltunk állást Sztálin mellett. Én exponált landlerista voltam. Teljesen szemben álltam a Kun-féle frazeológiával. Ez volt az oka, hogy amikor kikerültem Moszkvába 1930-ban, nem választottak bém az új központi vezetőségbe. Még a személyes érintkezést is megszakítottam Kunnal, mialatt a Marx-Engels Intézetben dolgoztam. Ez így volt egész moszkvai tartózkodásom alatt. Alparit mindig a Kun-frakcióhoz számítottuk. A Szántó-Alpári ügyet úgy tekintettük, mint a Kun-frakción belüli személyes torzskodást. Ebben a kérdésben nem foglaltunk állást. Szántó feljegyzéseit nagy fenntartással kell fogadni.

A bécsi ellenzéki mozgalmat Alpári Hirosíkkal együtt csinálta. Landler sz érint ez volt az egyetlen komolynak tekinthető mozgalom.

Ugy tudom, hogy luxemburgistákkal volt összeköttetésben. De hogy ez milyen foku volt, nem tudom. Mikor az Inprekört szerkesztette, nyilvánvaló, hogy volt a német párttal kapcsolata. Kizártnak tartom azonban, hogy a német párt vezetőségének tagja lett volna. Valószínűleg volt a német pártnak egy szervezete, amely tartotta a kapcsolatot ~~az~~ Inprekórral.

amerikai
/1925-ben az Előre febr. 19-i számában megjelent egy cikk. Nagyon fontos dolgokat közöl, de nem tudom mennyi benne a valóság./ A koppenhágai kongresszus-hoz valóban adtak be fellebbezést. A luxembunistákkal volt kapcsolata Alpárinak.

Ne szépítsük a dolgokat. A magyar párt ideológiája az első időkben sokkal inkább Szabó Ervin és Lux. Róza határozták meg, mint Lenin. Lenin munkáit nem ismertük. Az Allam és forradalom volt csak lefordítva. Ezt is akkor fordítottak le, mikor a hadifoglyok hazajöttek Oroszországból. Kunék lényegében sokkal inkább egy bucharinista álláspontot hoztak magukkal, mint lenini álláspontot. Amit Kun nekünk mint bolsevizmust hozott, az lényegében a breszt-litovszki ellenzék álláspontja volt. A magyar párt 1920-21-ben kezdett lenini ideológiát magába szívni. 18-19-ig a magyar pártot lenini pártnak nevezni

tulzás. Megtanultuk az Allem és forradalom-ból a diktatura és a demokrácia ellentétét. De a lenini imperializmus-elméletről halvány sejtelmünk sem volt. Vagy a párt-elméletről. A Mit tegyünk-et nem ismerte senki. Sokat érintkeztem Szaruelytel, aki kitűnő forradalmár volt, de az elmélet iránt kevés érzéke. Csak így jöhetett létre 1919. márc. 21. Ha Rákosi elvtársnak volt is más véleménye, nyilván ná gára maradt. Amennyire ma a dolgokat re g tudom itélni, Alpári éppen annyira luxemburgista volt, mint mindenki, mert hiszen az ő munkáját olvastuk. Csak Bécsben ismertük meg meg "Az imp., mint a...." c. munkát.

MSZMP KB
PI Arch,